

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2020. ГОДИНУ ДЕМОКРАТСКОГ САВЕЗА

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ	12

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Демократског савеза за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15. Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, утврђено је да је Демократски савез прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горњих напомена, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Демократског савеза за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Преглед и контрола финансијских извјештаја проведена је у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја Демократски савез се финансирао из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	24.219,00	9,21
2.	Прилози физичких лица (3-а)	222.300,00	84,60
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	7.817,50 ¹	2,97
7.	Приходи из буџета (3-ф)	8.483,43	3,22
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	262.819,93	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	262.819,93	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 284.681,59 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Демократски савез. Скраћени назив странке: ДЕМОС.

Демократски савез је уписан у регистар код Основног суда у Бањој Луци Рјешењем број: Рп-6/18 од 24.12.2018. године.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Краља Петра I Карађорђевића бр. 109.

Лице овлашћено за заступање странке је Недељко Чубриловић, предсједник странке.

Лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја за 2020. годину је Ранка Мајсторовић-Ербез².

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, организациону структуру Демократског савеза чине:

¹ Податак из коригованог обрасца.

² Обавјест број: 01-16/22 од 13.10.2022. године да је Маја Шепа овлашћена особа за подношење финансијских извјештаја.

- Главни одбор у Бања Луци,
- 6 градских одбора и
- 12 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Демократског савеза за 2020. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Демократског савеза обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2019. годину, након чега је издат извјештај са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да план утрошка средстава сачињава на прецизан начин и да финансијска средства странке троши у складу са планом, да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о својим приходима, расходима, обавезама и новчаним токовима и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Демократски савез прекршио је одредбе члана 4. став (1)³ Закона о финансирању политичких странака.

Демократски савез је у Плану прихода и расхода за 2020. годину планирао расходе у укупном износу од 404.000,00 КМ.

³ Према одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, финансијска средства из члана 3. став (1) наведеног Закона странка може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Планом расхода за 2020. годину, Демократски савез је планирао сљедеће врсте расхода: расходе локалних избора 2020. године у износу од 270.000,00 КМ; плате и накнаде за рад у износу од 40.000,00 КМ; трошкове закупнина пословних простора у износу од 35.000,00 КМ; трошкове пропаганде и репрезентације у износу од 10.000,00 КМ; трошкове организовања сједница у износу од 3.000,00 КМ; остале нематеријалне трошкове у износу од 8.000,00 КМ; трошкове енергије и горива у износу од 8.000,00 КМ; телекомуникацијске услуге у износу од 10.000,00 КМ; трошкове набавке материјала и средстава у износу од 3.000,00 КМ; трошкове програмске активности организације младих у износу од 2.500,00 КМ; трошкове програмских активности организације жена у износу од 2.500,00 КМ; трошкове амортизације у износу од 3.000,00 КМ; трошкове платног промета у износу од 3.000,00 КМ; остале непредвиђене трошкове у износу од 5.000,00 КМ и пренос средстава у наредну годину у износу од 1.000,00 КМ.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала трошкове у износу од 284.681,59 КМ.

Анализом достављеног Плана утрошка финансијских средстава за 2020. годину, утврђено је да странка није сачинила план утрошка средстава по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима. Странка је у свом програму утрошка средстава заједно планирала трошкове пропаганде и репрезентације, па није било могуће утврдити да ли је и у ком износу остварила ове трошкове.

У Плану утрошка финансијских средстава нису планирани сљедећи трошкови: трошкови гријања у износу од 583,44 КМ, трошкови књиговодствених услуга у износу од 3.600,00 КМ, трошкови комуналних услуга у износу од 506,54 КМ, трошкови воде у износу од 824,92 КМ, трошкови услуга у износу од 216,96 КМ, трошкови осталих закупнина у износу од 507,13 КМ који се односе на закуп сале, трошкови пореза и других обавеза у износу од 2.436,10 КМ, трошкови канцеларијског материјала у износу од 862,19 КМ и 12.137,28 КМ.

Такође, странка је Планом трошкова планирала трошкове закупнина пословних просторија у износу од 35.000,00 КМ, док је у годишњем финансијском извјештају остварене трошкове закупнина пословних просторија исказала у износу од 38.708,56 КМ, што је за 3.708,56 КМ више од планираног износа.

Поред наведеног потребно је истаћи и то да је странка у Плану утрошка средстава за 2020. годину планирала Остатак- пренос средстава у наредну годину у износу од 1.000,00 КМ. Наведена средства не могу бити обухваћена Планом утрошка средстава за 2020. годину, јер пренос средстава не представља трошак странке.

На основу наведеног утврђено је да је странка средства у износу од 15.845,84 КМ утрошила мимо свог плана расхода за 2020. годину, чиме је прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Демократски савез прекршио је одредбе члана 5. став (4)⁴ и 8. став (4)⁵ Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Политичка странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају евидентирала неновчане донације по основу бесплатног кориштења пословног простора, који је користио Општински странке у Лопарама.

Према подацима из Потврде од 26.03.2020. године, коју је доставила политичка странка, утврђено је да је странка користила пословни простор површине 45 м² у Лопарама, који је у власништву Давора Станковића за који према подацима из саме изјаве није била дужна плаћати закупнину⁶.

Демократски савез је кориштењем пословног простора без плаћања закупнине остварио неновчану донацију, коју је у складу са чланом 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака била обавезна евидентирати у пословним књигама и пријавити у годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

- (2) Увидом у одлуке Централне изборне комисије БиХ о санкционисању политичких странака ради вођења плаћене изборне кампање прије службеног почетка изборне кампање утврђено је да је Демократски савез постављао страначке билборде на неколико локација са натписом „Окупљени за нова радна мјеста, градимо „Интерплет“ и „Мекгаверн“ индустријске зоне и са сликом актуелног градоначелника Сенише Милића.

Након прелиминарног извјештаја ревизије, у коме је наведено да није познат идентитет лица које је платило оглашавање политичке странке путем билборда у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине странка је доставила фактуру, број: 1521/2022 од 30.03.2022. године коју јој је правно лице „Брчко гас“ д.о.о. Брчко испоставило за закуп билборда за период од 15.09.2020. до 10.10.2020. године у износу од 58,50 КМ. Фактуру на исти износ и са истим датумом странци је испоставио и с.п. „Under Control“ Брчко.

Увидом у фактуре других правних лица („Метромедиа“ д.о.о. Бања Лука, „Нова опрема“ д.о.о. Бања Лука, „Inter Connect“ д.о.о. Мостар и друге) која су вршила оглашавање политичких странака путем билборда током изборне кампање за Локалне изборе 2020. године, утврђено је да су се цијене оглашавања по једном билборду у периоду од 30 дана кретале у распону од 828,75 КМ до 964,29 КМ, а уколико је билборд и осветљен, цијене су се кретале у распону од 1228,50 до 1.359,00 КМ.

Обзиром да су правно лице Брчко гас д.о.о. и с.п. „Under Control“ Брчко странци закуп билборда за период од 25 дана фактурисали по цијени од 58,50 КМ, неспорна је чињеница да је политичка странка остварила неновчане донације у висини разлике између тржишне цијене и цијене која јој је фактурисана. Узимајући у обзир тржишне цијене закупа неосветљених билборда у тридесетодневном периоду, утврђено је да је Демократски савез користећи рекламни простор остварио неновчану донацију правног лица Брчко гас д.о.о у износу од 688,60 КМ, те донацију с.п. „Under Control“ Брчко у истом износу.

⁴ Политичка партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те да издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.

⁵ Приватна предузећа која су са органима извршне власти на свим нивоима у БиХ склопила уговор о јавној набавци услуга, уговор о јавној набавци робе или уговор о јавној набавци радова у складу са прописима о јавним набавкама у БиХ не могу финансијски помагати политичке партије ако вриједност уговора у једној календарској години прелази износ од 10.000,00 КМ.

⁶ Процијењена вриједност закупа простора за 2020. годину није наведена у потврди.

Политичка странка је, у складу са одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака била обавезна успоставити евиденције о наведеним донацијама, те их пријавити у финансијском извјештају у вриједности која представља разлику тржишне цијене и цијене коју је странка обавезна платити, а што се у овом случају процјењује на износ од 1.377,20 КМ.

Обзиром да је правно лице Брчко гас д.о.о имало закључене уговоре о јавној набавци путничког моторног возила за Завод за планирање, пројектовање и развој Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, чија је вриједност већа од 10.000,00 КМ, политичка странка је остварила забрањен прилог у износу од 688,60 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Према акту, број: 06-970/22 од 14.10.2022. године који је доставио Завод за планирање, пројектовање и развој Брчко дистрикта БиХ, утврђено је да је правно лице „Брчко гас“ д.о.о. Брчко, имало закључен уговор о јавној набавци, број: 48-000540/20 од 23.10.2020. године вриједности 50.000,00 КМ, који се односио на набавку путничког моторног возила за Завод за планирање, пројектовање и развој Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

- с) **Демократски савез прекршио је одредбе члана 11. став (1)⁷ и члана 12. став (1)⁸, став (3)⁹ и став (4)¹⁰ Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.**

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и додатне документације, утврђено је да Демократски савез, није пословне књиге водио у складу са рачуноводственим прописима, није водио тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама и није попунио обрасце годишњег финансијског извјештаја у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13 и 89/16) - у даљем тексту: Правилник, чиме је прекршио рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), и став (4) Закона о финансирању политичких странака. Политичка странка није успоставила евиденцију о дијелу трошкова изборне кампање, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (3) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

- (1) Демократски савез није успоставио потпуне и тачне евиденције о приходима странке, те их није правилно исказао у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршио одредбе члана 13. и члана 18. Правилника.

Демократски савез је у коригованом годишњем финансијском извјештају исказао укупне приходе у износу од 262.819,93 КМ, док је у Билансу успјеха евидентирао укупне приходе у износу од 255.003,00 КМ, што је за 7.816,93 КМ више од евидентираног износа.

Странка је на обрасцу 3-е (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског извјештаја исказала неновчану донацију од

⁷ Политичка странка дужна је водити пословне књиге и подносити финансијске извјештаје на начин који је утврђен законом и другим прописима у складу са законом.

⁸ Политичка странка води евиденцију о својим приходима и расходима.

⁹ Политичка странка подноси посебан финансијски извјештај за период изборне пропаганде на начин како је утврђено Изборним законом Босне и Херцеговине.

¹⁰ До 31.03. наредне године политичка странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија БиХ.

правног лица „Л.Т.Г Компани“ д.о.о. Бања Лука у виду бесплатно уступљеног пословног простора у износу од 7.800,00 КМ¹¹, коју није евидентирала као приход у пословним књигама.

Странка у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама није исказала неновчане донације у виду бесплатно коришћења пословног простора у власништву Давора Станковића површине 45 м² у Лопарама¹².

(2) Демократски савез није успоставио потпуне и тачне евиденције о расходима странке, те их није правилно исказао у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршио одредбе члана 21. и члана 22. Правилника.

- Странка на обрасцима 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) финансијског извјештаја није аналитички исказала остале трошкове закупа по организационим дијеловима странке, него је остале трошкове закупа, исказала на нивоу Главног одбора странке, чиме је прекршила одредбе члана 7. став (2) и члана 22. Правилника.

Контролом промета извода¹³ и увидом у аналитичку картицу конта 5330-закуп сале по термину, утврђено је да је странка трошкове закупа сале ОО Демократске странке Рудо у износу од 200,00 КМ, исказала на нивоу Главног одбора.

- Странка није евидентирала у пословним књигама и исказала у обрасцу 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) годишњег финансијског извјештаја трошкове закупа пословног простора у власништву општине Билећа. Увидом у акт Општине Билећа, број: 11.02/012-859/21 од 26.07.2021. године, утврђено је да је странка користила пословне просторије Општине Билећа површине 23,08 м² до 05.03.2020. године, уз мјесечну накнаду од 125,29 КМ, што за два мјесеца коришћења током 2020. године износи 250,58 КМ.

- Прегледом годишњег финансијског извјештаја и друге документације, утврђено је да је странка трошкове закупа пословних простора исказала у већем износу за 800,00 КМ у односу на податке из уговора о закупу пословних простора за сљедеће организационе дијелове: ОО Сребреница у износу од 150,00 КМ; ОО Братунац у износу од 350,00 КМ и ОО Лакташи у износу од 300,00 КМ.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупа за ОО Сребреница у износу од 1.950,00 КМ. Увидом у уговор о закупу пословног простора који је закључен са Јањић Милом, дана 02.09.2019. године на неодређено вријеме уз мјесечну накнаду од 150,00 КМ, утврђено је да су трошкови закупа пословног простора током 2020. године износили 1.800,00 КМ.

Демократски савез је у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове закупа пословног простора за ОО Братунац у износу од 4.550,00 КМ. Увидом у уговор о закупу пословног простора који је закључен са Илић Стојаном дана 01.06.2019 године на период до 31.12.2020. године уз мјесечну накнаду од 350,00 КМ, утврђено је да су трошкови закупа током 2020. године износили 4.200,00 КМ.

¹¹ Потврда правног лица „L.T.G. Company“ д.о.о. Бања Лука од 14.10.2021. године.

¹² Потврда ОО Демократског савеза Лопаре од 26.03.2022. године.

¹³ Извод број: 89.

У годишњем финансијском извјештају, Демократски савез је исказао трошкове закупа пословног простора за ОО Лакташи у износу од 3.900,00 КМ. Увидом у уговор о закупу пословног простора који је закључен са Игњатић Миленком дана 01.11.2019 године на период од 12 мјесеци уз мјесечну накнаду од 300,00 КМ, утврђено је да су трошкови закупа током 2020. године износили 3.300,00 КМ.

- Током прегледа, утврђено је да је странка трошкове закупа исказала у мањем износу за 700,00 КМ у односу на податке из уговора о закупу за сљедеће организационе дијелове: ОО Зворник у износу од 500,00 КМ¹⁴ и ОО Чајнице у износу од 200,00 КМ¹⁵.
 - Трошкови закупа настали по основу бесплатног кориштења пословног простора у износу од 7.800,00 КМ, нису евидентирани у пословним књигама и нису исказани на обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја.
 - Демократски савез није у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове закупа пословних простора за ОО Соколац, ОО Фоча и ОО Лопаре, иако је исказао трошкове електричне енергије за поменуте одборе, што указује на чињеницу да је странка користила пословне просторе за ове организационе дијелове, које је исказао и у обрасцу 1.1 годишњег финансијског извјештаја.
 - У годишњем финансијском извјештају, Демократски савез је исказао трошкове таксе за овјеру учешћа на Локалним изборима 2020. године у износу од 8.300,00 КМ. По Одлуци Централне изборне комисије БиХ, број: 06-1-07-3-163/21 од 25.02.2021. године странка је остварила право на поврат дијела уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру учешћа на Локалним изборима 2020. године у износу од 6.200,00 КМ, тако да су трошкови таксе износили 2.100,00 КМ, које је странка требала исказати у годишњем финансијском извјештају.
- (3) Политичка странка, супротно одредбама члана 12. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15. став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине, није успоставила евиденцију о дијелу остварених трошкова изборне кампање.
- Политичка странка у пословним књигама није успоставила евиденцију, нити је у годишњем финансијском извјештају пријавила трошкове пријевремене кампање које је остварила на начин да је физичко лице Александар Вуковић у име ОО Демократског савеза Теслић, путем друштвених мрежа „Facebook“ водио плаћену изборну кампању чија је вриједност била 17,50 КМ и да је странка постављала плакате на закупљене билборде у власништву правног лица „Брчко гас“ д.о.о. Брчко са ликом актуелног градоначелника Синише Милића у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине и с.п. „Under Control“ Брчко у вриједности од 1.377,20 КМ.
 - Политичка странка није исказала трошкове медијског оглашавања путем Телевизије КЗ д.о.о. Прњавор. На упит упућен телевизији по пријави против ове политичке странке, Телевизија КЗ д.о.о. Прњавор је доставила акт у коме наводи да је у току предизборне кампање са Демократским савезом потписала уговор о медијском оглашавању у вриједности од 10.000,00 КМ са укљученим ПДВ-ом. У истом акту наведена телевизија је навела искориштено вријеме оглашавања политичке странке.

¹⁴ Уговор о закупу закључен са Бекташевић Емином за ОО Зворник од 25.01.2019. године

¹⁵ Уговор о закупу закључен са Хусковић Менсудом за ОО Чајнице од 29.07.2020. године.

- (4) Рачуни на основу којих је Демократски савез евидентирао и платио трошкове пропаганде не представљају исправне и вјеродостојне књиговодствене исправе.

Увидом у рачуне правних лица: „ММ Принт“ д.о.о. Челинац, број: 05/08/20 од 27.08.2020. године у износу од 130,00 КМ, „City Print“ д.о.о. Бања Лука, број: 202/20 од 14.09.2020. године у износу од 393,12 КМ, „Елта Медиа“ д.о.о. Вања Лука, број: 170/20 од 20.11.2020. године у износу од 5.850,00 КМ и број: 171/20 од 20.11.2020. године у износу од 6.550,83 КМ, „Атлантик бб“ д.о.о. Бања Лука, број: 20-390-003144 од 16.11.2020. године у износу од 4.601,03 КМ и број: 20-390-003043 од 06.11.2020. године у износу од 5.000,00 КМ, „Нова Опрема“ д.о.о. Бања Лука, број: У644/20 од 15.10.2020. године у износу од 6.411,60 КМ „Инфомедиа“ д.о.о. Бања Лука, број: 611/20 од 13.11.2020. године у износу од 573,30 КМ и број: 610/20 од 13.11.2020. године у износу од 3.375,45 КМ и број: 484/20 од 08.09.2020. године у износу од 8.821,80 КМ и „Метромедиа група“ д.о.о. Бања Лука, број: 20-330-0417 од 16.10.2020. године у износу од 13.572,00 КМ, утврђено је да поменути рачуни нису потписани од стране корисника услуга, нити је потврђен пријем промотивног материјала.

- (5) Демократски савез није успоставио правилне евиденције о својим обавезама и није попунио образац 5 (обавезе) годишњег финансијског извјештаја у складу са одредбама члана 24. Правилника.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе на дан 31.12.2020. године у износу од 32.475,85 КМ, док је у Билансу стања евидентирала обавезе у износу од 33.230,00 КМ.

Прегледом пословних књига, додатне документације и годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да Демократски савез није исказао сљедеће обавезе:

- Странка није евидентирала у пословним књигама и није исказала на обрасцу 5 (обавезе политичке странке) годишњег финансијског извјештаја обавезу према Општини Билећа. Према подацима из акта, број: 11.02/012-859/21 од 26.07.2021. године које је доставила Општина Билећа, обавезе странке по основу закупа на дан 31.12.2020. године износиле су 1.503,48 КМ.
- Демократски савез није евидентирао у пословним књигама и није исказао на обрасцу 5 обавезе по основу закупа на дан 31.12.2020. године према Општини Теслић. Према подацима из акта број: 05-37-1.114/21 од 13.07.2021. године које је доставила ова општина ове обавезе су износиле 276,60 КМ.
- Демократска странка у годишњем финансијском извјештају није исказала обавезе према ЈУ Просвјета ЦКПД Рудо у износу од 100,00 КМ.
- У пословним књигама странка није евидентирала, нити је у финансијском извјештају исказала обавезу према Телевизији КЗ д.о.о. Прњавор, у вриједности од 10.000,00 КМ, по основу уговора о медијском оглашавању у вријеме у предизборне кампање.
- Прегледом пословних књига, утврђено је да странка је на аналитичким картицама обавеза према добављачима, исказала претплате, као негативан салдо добављача на дан 31.12.2020. године, што указује на чињеницу да странка није правилно

евидентирала своје трошкове и обавезе. У пословним књигама исказане су претплате код сљедећих добављача: „ММ Принт“ с.п. у износу од 130,00 КМ, „Астра медиа“ д.о.о. Бијељина у износу од 257,40 КМ, „Водовод“ а.д. Добој у износу од 46,82 КМ и Град Добој у износу од 129,62 КМ.

- Иако се у годишњем финансијском извјештају, на обрасцу 5.2., обавезе исказују на дан 31.12., политичка странка је за обавезе, у износу од 31.455,68 КМ, на задњи дан извјештајног периода навела 25.01.2021. године, уз навођење да су све обавезе настале 31.12.2020. године.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ¹⁶ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Демократски савез је у сврху изборне кампање могао да потроши 351.588,94 КМ.

Демократски савез је у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину исказао трошкове изборне кампање у износу 175.507,86 КМ.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Демократском савезу да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да сваке године доноси прецизан и јасан програм утрошка средстава и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са програмом и статутом за остваривање циљева политичке странке,*
- *да не прима забрањене прилоге,*
- *да пријављује све прилоге, без обзира на који начин их остварује,*
- *да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и*
- *да обрати пажњу на исправност и вјеродостојност књиговодствених исправа.*

¹⁶ Члан 15.10 став (2) прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава што се број гласача у својим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента ФБиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Председништва БиХ, председника и потпредседника РС, односно 20 фенинга за изборе за чланова кантоналних скупштина.

КОМЕНТАР

Политичка странка се очитовала на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину. Странка је уз очитовање доставила одређене доказе и кориговане обрасце 1.1, 2.1, 3, 3-е., 4.1 и 5. годишњег финансијског, те је тиме Служба за ревизију у складу са тим дјелимично и кориговала налазе из Прелиминарног извјештаја.

Помоћник ревизора

Мр sc. Горан Цицковић

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр sc. Хасида Гушић